

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECZEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár:
egész évre 500 K., félévre
250 K. Egyes szám ára 12 K.

Megnyitó beszéd

a Hittanszaki Önképző Társulat 1923 március
14-én tartott Petőfi emlékünnepélyén.

Mélyen Tisztelt Közönség!

Isten kegyelméből megértük azt a dicsőséget, hogy a magyar szellem egyik legnagyobb hősenek emlékezetét méltó elismeréssel ünnepli a művelt emberiség. Nagyon nehéz volt magunkat e magaslatig felküzdenünk, nem mintha szellemi kiválóságaink mesterséges felmagasztaltatásra szorultak volna, hogy észrevegye nagyságukat a világ, de valahogy más, kevésbé értékes erényeket — mint az irodalmi szellem csodálatos ragyogását — vártak mitőlünk odakünn az emberek. Ma már kénytelen-kelletlen elhiszik aztán, hogy a magyar lélek is termel igazgyöngyöket s minél mélyebben igyekeznek e lélek mélységeibe bepillantani, annál gyorsabban és biztosabban észreveszik, hogy a legfényesebb nyugati kirakatokba valók a hamisítatlan magyar drágagyöngyök.

Mit lát nagynak s mit ünnepel születése századik évfordulóján Petőfi Sándorban a világ? M. T. K.! Nem vehetjük rossz néven a művelt külföldtől, ha Petőfi nagyságából főként az őt érdeklő egyetemes emberi vonatkozásokat emeli ki s ennek alapján hajtja meg lobogóját az ifjú dalnok előtt, ki még mielőtt a férfikor küszöbére léphetett volna, máris egyik legfényesebb ragyogást: csillaggá magasztosult a magyar s vele együtt az egyetemes emberi és szellemi horizontján. Petőfi Sándor halhatatlan nagyságából kétségtelenül mindenekelőtt megragadja a külföldet ifjú korának tüneményes termelő ereje, perzselő szenvedélye, hamisítatlan népies egyszerűsége s az a vonás, hogy a lélek szerelmi vágyódását, szabadság utáni epekedését, a jó gyermek szülei iránti gyöngéd érzelmeit, az embertestvériség és emberi egyenlőség magasztos ideáljait a világirodalomban talán senkisé tudta szebben, meggyőzőbb erővel kifejezni, mint e szegény, egyszerű ma-

gyar költő. Nagyra értékeli a világ és méltán, Petőfi idealizmusát is, mely a segesvári csatáren. martyromsággal pecsételte meg költészete eszmei tartalmát s az önfeláldozó szabadsághős glóriájával ékesíté porladó ifjúi homlokát. De a csodálkozás érzete mellett alighanem hidegen hagyja a külföldet — legalább még ezidőszent — Petőfi költészetéből mindaz, mi benne speciálisan magyar, a magyar föld és nép szeretetére, ősmúltunk dicsősége emlegetésére, jövő hivatásunk nagyszerűségére, röviden: az ezeréves magyar igazságra vonatkozik. Pedig Petőfi költői nagyságának ez a második alkotó eleme.

M. T. K.! E ponton kapcsolódik bele a mi szerény ünnepélyünk a költő egyetemes ünneplése keretébe s akar a magyar szabadság, a magyar hazaszeretet legnagyobb lantosának, martyr-hősenek ifjúi lelkes megemlékezéssel halvány mécsvilágot gyújtani. Minekünk, magyaroknak s elsősorban magyar ifjaknak magától értetődőleg örök értékű Petőfi költői termeléséből mindaz, ami benne az emberiség egyetemes szellemi közkinccse, ám legdrágább birtokrészünk belőle mégis az, ami a magyar lélek fájdalom kifejezése, panasza, feddözése, hite, reménye: a halódó és megújuló magyar genius maga. Petőfi költészete nem választható el magyarságától s kora történetétől és akik Petőfit igazán értékelni akarják, azok csak Petőfi nemzete sajátosságainak, hivatásának, ügye igazságának ismeretén keresztül juthatnak el a halhatatlan költő lelki nagysága s élettragédiája megértéséhez. Mi azt akarjuk tehát ünnepléseinkkel a világ tudatába vésni, hogy az a halhatatlan költői nagyság, a magyar pusztának, — amint odakünn az Alföldet nevezni szokták, az a páratlan szépségű megéneklője, kit Petőfi Sándornak hív s joggal a legnagyobb költők sorában ünnepel a megértő egyetemes emberi közvélemény. — magyar föld szülötte, magyar levegő neveltje, a legdicsőségesebb magyar történelmi átalakulás egyik vezére, a magyar jövő prófétai hírnöke, — Petőfi Sándorban, Petőfi Sándorért s többi ma-

gyar szellemrokonaiért meg kell ismernie s meg kell becsülnie tehát a világnak a költő magyar nemzetét is, hogy az ne kereszt alá hajtva, ne kárpadra hurcolva, ősi honában ne némaságra és a bosszú érzete élesztésére kárhoztatva, hanem szabadon, Kárpátoktól le az Adriáig terjedő ezeréves hazája földjén békességben élhesse és gyakorolhassa az emberiség javára vitathatatlan kulturhivatását. Reméljük, hogy a világ ítélkezésében ez a józanabb felfogás lassan-lassan érvényesülni fog s a Petőfi centenarium kiinduló pontja lesz a nemzetünkön elkövetett vétkes igazságtalanság jóvátételére irányuló békés emberi munkának. Ha nem... Petőfi életpéldája mutatja az utat, amerre haladnunk kell... egyen-egyen a magyar szabadság letörhetetlen hőseivé kell dicsőülnünk, míg a magyar név megint szép lesz, méltó ősi hírnevéhez s míg mit rákentek — nem a századok, de bűnös fiak s rövidlátó gonosz ellenségek, lemoszuk róla a gyalázatot! Azzal az imádságos óhajással, hogy a kívánt célhoz jelen ünneplésünk is közelebb vigyen, szívből üdvözölve a megjelent szép közönséget .H. Ö. Társulatunk jelen kegyeletes emlékünnepejét megnyitom.

Dr. Varga Zsigmond.

Egyház

A debreczeni egyházmegye tavaszi közgyűlése.

Igen szép ünnepélyes közgyűlést tartott a debreczeni egyházmegye 1923 március 9-én.

A 10 évre szóló tisztújítást ejtette meg az egyházmegye; a megválasztottakat állásukban megerősítette, az újonnan választottaktól az esküt kivetette.

A XC. zsoltár 1. versének elénekzése után, F. Varga Lajos esperes a következő megnyitó beszédet tartotta:

Kegyelem és békesség szálljon alá e gyülekezetre onnan felülről, az Atya-, Fiú-, Szentlélek Istentől!

Ez igékkel köszöntöm a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés összes megjelent tagjait.

Még mindig a próbáltatások súlyos terhei alatt kelle vala egybegyülekeznünk. A világháborúnak vértüzes viharoktól felkorbácsolt hullámai még mindig nem simultak el. Felhőkig csapkodó, tajtékos habok között hánykodik még mindig hazánk, nemzetünk, anyaszentegyházunk hajója. A trianoni, ránk erőszakolt kegyetlen béke nem a tisztas zavartalan munkásság napjait hozta számunkra, hanem a gyötrelmek száz, meg száz töviseit tördelte bele szíveinkbe s vérző sebeink gyógyulására ezidőszerint vajmi kevés a kilátás. Elni — úgyszólván — nem is élünk, hanem csak tengődünk. Mert nélkülözzük az igazi élet főfő kellékeit. A

valódi élet fő ismérvei: a fejlődés, virágzás és gyümölcsözés. A fejlődés alappincipiuma viszont a tiszta, szabad, üde levegő. S hogyan fejlődünk mi, mikor levegönk a ketrecbe zárt oroszlán börtönlevegője? A virágzás fő kelléke, hogy a hajsza gyökerektől a törzsön át, fel a virágrügyes galyakig, az impulsív nedverők intenzíven zsongjanak, keringjenek, cirkuláljanak. S hogyan virágozzunk mi, mikor épp ez impulsív nedverőket szívják belőlünk a belénk ragadt piócák százezrei? A gyümölcs zsendüléséhez a nap érlelő melege szükséges. S hogyan teremjünk mi érett gyümölcsöket, mikor a nap érlelő melegét eltakarják előlünk a felettünk gomolygó villámterhes felhők?

A népek s nemzetek eszményi világba felendülését, — amely pedig sine qua nonja az igazi életnek —, a hitetlenség és erkölcstelenség dúvadjai akadályozzák. A magasabb, nemesebb, tisztultabb légkörbe emelkedni törekvőket élesen metsző fogaikkal tépik-szagatják s vissza lerángatják a mammonizmus bűzös mocsarába.

Ah, valóban titáni erő kell ahhoz, hogy lelünk szárnyait kibontva, tisztább, nemesebb atmoszférába emelkedjünk, ott megmaradjunk, eszményeknek hódolva s azokat önfeledten szolgálva. Ezért nem bírjuk mi a hitéletet intenzívebben fejleszteni, ezért nem vagyunk képesek népnevelésünk terén kívánatosan előhaladni. Ha keblünk tüze ottan-ottan fel-fellobog is, menten rászakad a mammonizmus és hedonizmus zuhatagja s ott, ahol ma még magasan lobogó áldozati oltártüzeket láttál, holnap már hamvakba boruló üszköket látsz elédbe meredezni sötétben.

Ennek egyik oka az is, hogy szerencsétlen száz meg száz beretvaéles késsel kibélelt prokurzusési ágán vergődő államunk az önfenntartás ösztönétől sarkaltatva s minden erejét összeszedni igyekezve, leföli előlünk a tejfelt s nekünk aztán csak a savó marad. Mi, ekklézsia, mi, anyaszentegyház tengődünk aztán valóban a szó rideg értelmében.

Meddig tart ez így? A desperáltak azt mondják: „Mindörökké!” De nem! E pesszímista meggyőződést Lucifer sugallja. Ám nekünk nem szabad néki adni magunkat. Hiszen „desperatio certe mors est”. A lemondás kész halál. Nekünk pedig élnünk kell, mert nekünk misszió van s ez az, hogy nagy hatalmasságokat ostromoljunk s döngessünk a porba s az élet sötétségének világbírói ellen s a gonoszság lelkei ellen küzdjünk a porondon. Sursum corda! In magnis voluisse sat est. Harcoljunk az élet nagy harcát, hogy miénk legyen a végső diadalom. Miénk lesz, miénknek kell lenni!

Hiszen faji, nemzeti, keresztyéni energiában nem vagyunk mi oly koldus-szegények, mint aminőknek a kislelkűség tart bennünket. Ime, a hazánk felett gomolygó sötét felhőkön is áttör ezidőszerint két gyönyörű fénysáv,

amik ezelőtt száz évvel parányi szikraként öltöztenek vala testbe magyar globusunkon s ma oly fölséges sugárzással ragyogják be a magyar firmamentumot, hogy csodaként bámulják a művelt világ minden tájékiról. A lánglelkű lantos Petőfi s a filozof-poeta Madách lelkéből sugárzik szerte e csodás fény, mai szomorú jelenünk sivárságában is felemelően biztatgatva, hogy nekünk élnünk kell, dicsőség és boldogság leszen még osztályrészünk.

Ejh, hát ne csüggedezzünk! Mi még nem jutottunk az emberfaj északsark-vidéki állapotába, ahol a hó és jég örök birodalmában csak zuzmó terem s az eszkimó fázós sóhaja reszket a dermesztő levegőben. Mi még nem jutottunk odáig, hogy ama kiálló szirtfokot keressük, amely felé Ádám két ezredéves fantazmagorikus küzdelme után indult, hogy onnan egy halálugrással véget vessünk küzdelmes életünknek. S ha nem is egy földi paradicsomi szépségű, pálmafás liget közepette hangzik felénk a „Mondottam, ember küzdj és bizva bízzál” szózat, de hangzik állandóan egy felségesen szebb, egy édesen gyönyörűbb világból annak ajakiról, ki értünk született, értünk szenvedett, értünk halt: a „Bizzatok, én meggyőztem a világot!” Hát ismét mondom: „Sursum corda!” Fel a szívekkel!

Nyilvánvaló, hogy ma sok antikrisztus támadt, közülünk mentek ki, de nem közülünk valók; mert ha közülünk valók lettek volna, nem mentek volna ki közülünk. Ezeket kell nekünk legyőznünk s le is győzzük őket, mert szeretem hinni —, hogy mi Istentől valók vagyunk; az a győzelem pedig, mely meggyőzte e világot, a mi hitünk.

Nagytiszeletű Egyházmegyei Közgyűlés, úgy vélem, hogy bölcs és nemes intenciójával találkozom, mikor indítványozom, hogy a magyar génusz két kiváló reprezentánsa: Petőfi és Madách emlékének édes vizű tengerében megfürödvén, e jelenséget örökítsük meg közgyűlésünk jegyzőkönyvének lapjain.

Aztán emlékezzünk kegyelettel Bíró János atyánkfia végálmokra szenderültéről. Ő 31 éves tanítói pályáján —, melyből 28 évet Hosszúpályiban futott meg —, már megharcolta az élet nemes harcát. Most már alszik, pihen. Aludjék csendesen, álmodozzék egy boldogabb Magyarországról a föltámadás édes reménysége alatt. Emlékét örökítsük kegyelettel s részvétünkről értesítsük a gyászoló családot.

Még egyszer szívből köszöntve mindnyájukat, közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítom.

A szavazatbontó bizottság jelentésének felolvasása, a megválasztottak megerősítése után az új gondnok: *Kulin Imre* tette le az esküt s tartotta meg következő *székfoglaló beszédét*:

„Majd másfél évtizedig tartó tanácsbírói szolgálatom után szíves volt az Egyházmegye engemet

egyhangú bizalmával az egyházmegyei gondnok tisztségre emelni, ezért a megtisztelő bizalomért első sorban köszönetet mondok az egyes egyházközségeknek, azok vezetőinek, az egyházmegyei közgyűlés tagjainak, a tanácsbírói karnak és a nagytiszeletű esperes úrnak.

Másfelől ünnepélyesen ígérem, hogy tisztemben lángoló hazaszeretettel, hitemhez való törhetetlen hűséggel és ragaszkodással fogok eljárni.

A más felekezetűek vallási meggyőződését tiszteletben tartom, de viszont a mi vérrrel szerzett jogaink épségben tartását, tölem telhetően megvédelmezem.

Működésemet a keresztyén szeretet fogja irányítani és ahol csak lehet a kegyelmezést, a megbocsátást alkalmazom, de ahol vallástalanságot, hazafiatlanságot vagy megátalkodott bűnözést tapasztalok, a törvény szigorának alkalmazásával fogok azon igyekezni, hogy a tévelygőket kijózanítsuk, helyes útra tereljük, a haza és egyház részére visszaszerezzük.

Mindent elkövetek arra nézve, hogy a világháború által felszínre került szennytől, vallástalanságot hirdető, romboló hatású tévtanoktól, melyek szeretett hazánk tönkretételét, megcsönkítését idézték elő, egyházunkat megtisztítsuk, az egyháztagok szívében a hazaszeretetet, vallásosságot, egyházainkhoz való ragaszkodást és áldozatkészséget felébresszük és azt ébrentartsuk.

Ennek megvalósíthatása végett, éber figyelemmel fogom kísérni nemes intézményeink, iskoláink működését, az észlelendő hiányokra felhívom a vezetők figyelmét, mert jól tudom azt, hogy a templomozás után ezek az intézmények azok, melyeknek révén az általam kívánt eredmény elérhető és ezeknek működésétől függ az ifjúságnak helyes irányban való vezetése, a hazafias és vallásos új nemzedék megerősítése.

Ezen működésemmel kérem elnöktársamnak a nagyt. esperes úrnak, a nagyt. és nagys. tanácsbíró úrnak, a tiszteletes lelkész, a nagys. és tek. tanító urak, valamint az egyházmegyei közgyűlés összes tagjainak támogatását. Támogatásuk esetén bizton remélem krisztusi egyházaink megerősödését, felvirágzását, a régi Magyarország mielőbbi visszaállítását.

Isten áldását kérve működésükre, magamat továbbra is szíves jó indulatokba ajánlom.

Ezután a három újonnan választott világi tanácsbíró: Dr. Szücs Géza, Vasady Lajos, Dr. Marjay Barna tettek esküt s nevükben Dr. Szücs Géza mondott köszönetet s tett ígéretet, melynek teljesítése felől eddigi életök bizonyosságot tesz.

Veress Bálint indítványára Fráter Barnabás, most megszállott területen lakó, volt gondnokot, Sinka Sándor volt világi tanácsbíró egyhangúlag, szív szerint való meleg érzéssel választotta meg közgyűlés örökös tiszteletbeli gondnokká, illetőleg tanácsbíróvá.

A mult a jövő tüköre. Hisszük, hogy reménységünk gazdagon gyümölcsözik, amikor a Szücs

Géza helyére egyházmegyei ügyésszé Dr. Thury Lászlót, most már debreczeni ügyvédet választottuk meg, aki a teljes bihari egyházmegye tisztikarának volt érdemes, munkás tagja. A közgyűléshez intézett beszédében nemcsak egyházas, de vallásos lélek szavai zengettek.

Fráter László világi jegyzőségről való lemondását nem fogadta el a közgyűlés. Eddigi egyházmegyei szolgálata iránt kifejezett elismerése mellett és arra való emlékezéssel, hogy édes atyja és nagyatyja is egyházmegyénkkel oly benső, szeretetteljes viszonyban állott, kéri állása elfogadására, elfoglalására.

A közgyűlés a régi tisztviselőket újból megválasztotta. Levéltárnok Vadon Béla, pénztárnok Rózsa Sándor, számvevő Papp Gusztáv. Több bizottságot újból megalakított. Egyházkerületi képviselők a f. évre Miskolczy László, Veress Bálint, Dr. Kesserű Lajos, Nadányi Pál rendes, Uray Sándor, Dr. Szücs Géza póttagok.

Mezey Béla, Nagy Lajos debreczeni, Fekete Gusztáv derecskei vallás-tanító lelkészek állásukban megerősítették.

Közgyűlésünk a legmélységesebb megbotránkozással s a felekezeti békére tekintvén, a legmélységesebb sajnálkozással utasította vissza gróf Széchenyi Aladárnak a Faluszövetséghez intézett levelének a történelem és a való élet igazságát arculesapó amaz állítását: „nem hatalmasodott volna el az egész egyke-rendszer, ha a református papság nem járna előttük rossz példával.“

A Tanítók Lapjára vonatkozó, esperesünkhöz intézett interpellációnak tulajdonképen az volt a hő óhajtása, hogy egyházunk tanítói, mint a régebbi multban, úgy most és ezután is szív és lélek szerint legyenek a lelkészeknek munkatársai abban, hogy felekezeti iskoláink legyenek és maradjanak református anyaszentegyházunknak mindvégiglen erősségei, veteményes kertjei — édes hazánk igazi javára.

Uray Sándor, Dr. Hajdu Gyula, Szász Imre és Nagy István azt a megbízatást nyerték, hogy a vasárnapi iskolákra vonatkozóan készítsenek egy, a gyakorlati életnek megfelelő javaslatot, amely aztán kellő időben terjesztessék fel az illetékes helyre.

A napidijoknak a jelen viszonyok között igen nehezen megoldható kérdését akképen intézte el a közgyűlés, hogy az az állami alkalmazottakéval legyen egyező, az esperes VI., a tanácsbírák VII., a lelkészek és egyházmegyei tisztviselők a VIII-ik rangosztályba, a tanítók pedig abba a rangosztályba soroztatván, amelyikbe az állami megállapítás szerint tartoznak. Emennek felében részesülnek a helybeli kiküldöttek. Sajnálatos dolog, hogy azoknak a vélekedése, amely az előértekezleten elhangzott, véletlenül kiesett a tárgyalás sorából s nem mondatott ki, hogy mikor az egyházmegye tagjai olyan kiküldetésben járnak, ahol ellátási költségek nem merülnek fel, ott az esedékes napidijoknak csak felét igényelhetik. Lehetséges azonban, hogy

egy későbbben tartandó intéző bizottsági gyűlés foglalkozik ezzel.

Több, inkább helyi érdekű ügy elintézése s a 179. dics. 10. versének eléneklése után elnökség a gyűlést délután egy órakor zárta be.

V. B.

Irodalmi szemle

Csiky Lajos nagy iskolatörténeti munkája. A múlt napokban *Csiky Lajos* nyug. theol. akad. tanár a kollégiumi levéltárban való elhelyezés végett ilyen című művének kéziratát küldötte be: „*A debreczeni ref. főiskola a XVI. és XVII. században, összefüggésben a váradi főiskola történetével s Martonfalvi György életével és működésével*“. A kéziratot mű I—XXIX. és 1—306 felíves lapból áll s betűrendes név- és tárgymutatóval is el van látva. Az előszóban elmondja a szerző, hogy *Dr. Imre József*, kolozsvári egyetemi tanár és tanuló társai (*Csiky Lajos*, *Márk Endre* etcet) 1902-ben 33 éves és 1909-ben 40 éves találkozásuk alkalmával alapítványt létesítettek irodalmi művek, első sorban a debreczeni kollegium régi jeles tanárai életrajzának megírására és kiadására. Az osztálytársak 1909-iki találkozásuk alkalmával *Csiky Lajos* t bízta meg *Martonfalvi György* életrajzának megírásával, aki arra készséggel vállalkozott és több esztendőn át dolgozott rajta. Dolgozás közben mind több-több anyagot gyűjtven össze, a mű lassanként a debreczeni és nagyváradi főiskolák régebbi történetévé szélesedett ki, úgy, hogy tulajdonképen két nagy részből áll. Az első rész magában foglalja a debreczeni főiskola XVI. és XVII. századbeli életét, valamint az 1660-ik évig fennállott váradi főiskola történetét tanárainak részletes életrajzával. Ez iskola története ilyen részletesen kidolgozva eddig még sehol sincsen. A mű második része *Martonfalvi György* életét, munkásságát tárja fel 53 írott lapon keresztül, tehát eléggé tüzetes feldolgozásban.

A debreczeni főiskolára vonatkozólag a tartalomjegyzék szerint, a következők találhatók benne: keletkezése s első kori történetének főbb mozzanatai, különböző elnevezései, jelzői, jellege, tanulmányi rendszere, felsőbb, alsóbb tanszakai, különböző belső állapota tanárok elnevezéseik, fizetésök, névsoruk kezdettől a felső tanszakoknak egyetemmé fejlesztéséig; a tanuló ifjúság, különböző elnevezései, vallás-erkölcsi neveltetése, a ruhatörvény, a coetus, a bursa; a coetus tisztviselői és egyéb iskolai tisztségek; a coetus tagjai, tanulmányi vitatkozásai, collatiók; a coetus lázongásai; a tanulók élelmezése s ezzel kapcsolatos elnevezések; a főiskola kormányzása, katalógusai, törvényei, könyvtára, pecsétje, épülete és hatása. — Függelékben megkísérli a szerző a főiskola kiválóbb növendékeit felsorolni a XVI. századtól kezdve mostanáig. Érdekes és nagyjelentőségű kísérlet. Sok-sok híres név ország-, sőt európai híru is nagy számmal sorakozik egymás mellé 47

lapon keresztül századok szerinti betűrendben. Be kell ismernünk, hogy a buzgó szerző hangya szorgalommal és nagy fáradsággal kutatta fel ezeket a neveket, melyekre mindenkor büszke lehet a több százados múltú főiskola. Legvégül a főiskola részére tett nagyobb alapítványokat sorolja fel a lankadatlan hévvel munkálkodó szerző, akinek ez a nagy mű, mint bánatosan írta hozzá mellékelt levelében, hattyúdala és 114-ik önálló műve a lapokban szétszórva megjelent nagyszámú cikkein kívül.

A műről behatóan nem írhatunk, csak jelezni óhajtottuk létezését és föl hívni reá a közfigyelmet. A tanuló társak alapítványa (7000 kor.) manapság elenyésző csekélység ahhoz, hogy ilyen nagy művet belőle világ elé lehetne bocsátani. Azért is küldte be a szerző a kollégium levéltárába, hogy legyen ott biztos helyen jobb időnkig, mikor majd közzé lehet tenni. A művet különben többen át nézték (dr. Imre József, dr. Imre Sándor, S. Szabó József), akiknek az adatok pontosságára és a munka rendszerezésére vonatkozó megjegyzéseit és útmutatásait mind felhasználta a szerző. A használt kútfőket is felsorolja.

Halottaink

Seprődy János, a kolozsvári református kollégium kiváló tanára, az új énekeskönyvet szerkesztő bizottság egyik tagja, folyó hó 6-án 49 éves korában elhunyt. A helybeli egyházban, mint presbiter, a társadalmi életben, mint a zenei élet vezetője tett igen sok hasznos szolgálatot. Halálát özvegye és két árvája gyászolja. Emlékét a kolozsvári kollégium külön alapítvánnyal akarja megörökíteni.

Hajdu Benjámín. A mezőtúri református főgimnázium tanári kara szomorú megilletődéssel, de Isten változhatatlan akarátán való megnyugvással vette a hirt, hogy a tiszta, munkás élete miatt nagyrabecsült, kedves, csendes, jósága miatt szívből szeretett kartársunk, Hajdu Benjámín h. tanár 27 éves korában, a mai nehéz idők súlya alatt testben megtörve, a debreczeni Augusztus szanatóriumban hosszas, csendes megnyugvással türt szenvedés után az Úrban megpihent. 1895-ben az abaujtornamegyei Szádelőájon született. A debreczeni tudományegyetemen 1919—20-ban a történet, földrajz és latin szakból kitüntetéssel képesítve az itteni reáliskolába került h. tanárnak, innen a következő évben a karcagi főgimnáziumba, majd 1921—22-ben a mezőtúri református főgimnáziumba ment át h. tanárnak. Tiszta, szenvedéssel s munkában töltött élete, bajtársi önzetlensége, Krisztusban erősen bízó lelke maradandó emléket hagyott úgy tanítványai, mint kartársai lelkében. Szeretett kartársunk, Isten veled! Nyugodjál békében. Legyen pihenésed oly csendes, mint amilyen munkás volt életed.

Vedres István főgimn. VII. o. tanuló, a debreczeni református főgimn. elő cserkészcsapatának

egyik leghűségesebb cserkésze, február hó 22-én elhunyt. Temetése nagy részvét mellett 24-én volt, amikor is osztálya és csapata, valamint a helyi összes csapatok képviselői, mintegy 60-an kivonultak a végtisztességtételre. A sírnál Debreczeni Ferenc osztályfő és cserkész-parancsnok, osztálytársai nevében Tankó Béla vett tőle búcsút.

Botos Kálmán tanítóképzőintézeti II. éves növendék, febr. 20-án meghalt. Az igen derék 19 éves fiatal ember halálát az okozta, hogy szüleihez megszállott területre karácsonykor bujkálva ment haza, miközben áthült. Temetésén, 22-én jelen voltak pályatársai és a tanárok egyrésze. A sírnál társainak éneke és Borbás Károly osztálytársa beszéde után átadták a pornak, ami porból vétetett a boldog feltámadás reménysége alatt.

Legyen áldott emlékezetök!

Különfélék

A Debreczeni Kálvinisták Templomegyesülete f. hó 11-én a Nagytemplomban ünnepélyes istentiszteletet tartott, amelyen Dr. Révész Imre áhítatos imádkozása után Dr. Baltazár Dezső püspökünk predikált hatalmasan, az evangéliom erejével. Istentisztelet után a kollégium dísztermében nagy értekezlet volt, amelyet Dr. Baltazár Dezső püspökünk nyitott meg, rámutatván arra, hogy bár a Templomegyesület két év óta az egyház szerveként működik s alapszabályai állami megerősítést eddig nem nyertek, mindamellett nem szabad az egyesületnek lemondani az államhatósági megerősítés kívánásáról. Az értekezlet egyhangúlag kimondta, hogy az alapszabályok megerősítését ismételten kéri. Az értekezlet második tárgya a titkári jelentés volt, amelyből megtudtuk, hogy az egyesület több, mint egymillió korona értékű segélyben részesítette a szűkölködőket, betegeket és árvákat. Az értekezlet tagjai a jövőben kifejtendő még erőteljesebb munkára való elhatározással búcsúztak egymástól.

Evang. theol. fakultás. A Pécsre helyezett pozsonyi Erzsébet tudományegyetembe teljes jogú karként bekapcsolódik a jelenleg még Sopronban levő evangélikus theol. akadémia. Legyen működésén Isten áldása.

A legátust nem kérő egyházak ebbeli határozatukat folyó hó 20-áig hozzák a kollégiumi igazgatóság tudomására.

A márciusi ünnepekről Lapunk következő számában közlünk tudósítást.

A bukaresti református egyház iskoláit és esperesi-lelkészi lakását elrekvirálták úgy, hogy kénytelen volt bérelt lakásban meghúzódni.

Százezer ezüst korona összegyűjtésére indult akció Budapesten, hogy abból református templomot építsenek. A templomra már összejött egymillió korona. Szívből kívánunk további sikert. Adományokat elfogad Református Lelkészi Hivatal Budapest, Család-utca 8.

A kollégiumi tápintézeti segélygyűjtő bizottság lapunk útján bizodalommal kéri fel azoknak az egyházaknak a nt. lelkészeit, amelyekben burgonyaadományra gyűjtések folytak, hogy most, az időjárás megenyhültével méltóztassanak egy helyre összeszedetni a megígért adományokat s mihelyt össze lesznek szedve, méltóztassanak erről és az összegyűlt adomány mennyiségéről a kollégiumi pénztárt értesíteni, hogy az elszállítás érdekében intézkedni lehessen. Komoróról és Fényeslitkéről nem kérünk értesítést, miután az ottani adományok össze vannak szedve. A burgonyakészletünk nagyon fogytán van, annál fogva az adományok ide szállítása a tápintézetnek sürgős.

Tőkesegély-kölcsönök annuitásai. Azoknak a tőkesegély-kölcsönöknek az annuitásai, amelyeket a kollégiumi és nagyobb részben az egyházkerületi pénztár $1\frac{1}{2}\%$ -os törlesztéssel finanszírozott, valamint azoké, amelyeknek fedezésére az egyházkerület jótállása mellett 1% -os annuitással a Magyar Földhitelintézet nyújtotta a pénzt, sok egyháztól pontatlanul jönnek az egyházkerületi pénztárhoz. Ez a pontatlanság lehetlenné teszi azt, hogy 32 év alatt az annuitások kamat-kamatoztatása mellett a tőke le legyen törlesztve, holott a 32 év leteltével az országos közalap megszűnteti a kölcsöntökék kamatjának fizetését. Felkérem azért a hátralékos egyházakat, hogy úgy a felsorolt tőkesegély-kölcsönök annuitását, mint ezeken kívül az úgynevezett népiskolai tőkesegély-kölcsönök annuitását is azonnal legyenek szívesek az egyházkerületi pénztárhoz beküldeni, mindenkor megpótolván a 100 koronán aluli küldeményeket 1—1 korona, a 100 koronán felüli küldeményeket 2—2 korona utalvány kézbesítési költség megtérítésével. Debreczen, 1923 március 16. *Rózsa Sándor* egyházkerületi és kollégiumi pénztárnok.

A demecseri református egyház március 4-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy parókhia épületét, mely még a háború előtt lebontatott, a folyó évben felemeli és tető alá hozza, a jövő évben pedig felszereli. A folyó évi költsége fedezésére terményalapon két millió koronát szavazott meg. Erre a célra már eddig is anyagba fektetett egy fél millió koronát, mely harang alpból maradt meg. A 658 kg. súlyú harang beszerzésére egy millió koronát fordított az elmúlt évben.

Felhívás. A főtiszteletű és méltóságos püspöki hivatal 847—1923. sz. alatt az egyházlátogatási jegyzőkönyvek kiosztott nyomtatványainak az árát a nyomdai számla alapján egyházmegyénként a következő összegekben állapította meg: Alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye 3600 K. Békésbányai 4350 K. Beregi 3150 K. Bihari 3050 K. Debreczeni 4050 K. Felsőszabolcsi 6750 K. Heves-nagykunsági 4050 K. Középszabolcsi 6900 K. Nagykárolyi 3600 K. Nagyszalontai 2250 K. Szatmári 9600 K. Felkérem az egyházmegyei pénztárnok urakat, hogy ezeket a tételeket 15 nap alatt méltóztassanak beküldeni az egyházkerületi pénztárhoz, azontúl pedig az egyházmegyei gyakorlat szerint szedjék be azt az egyes egyházközségektől.

Az egyes egyházközségekre 135 K jut a fizetendőkből. Debreczen, 1923 március 14. *Rózsa Sándor*, egyházkerületi pénztárnok.

Pályázat.

A hajduböszörményi református egyház presbitériuma pályázatot hirdet a Réten felállított tanyai iskolához egy rendes férfi tanítói állásra. Fizetés: évi 9000 kor., szabad lakás kertilletmény-nyel, államszegély. Kötelesség: vegyes iskola vezetése. Pályázati határidő: 1923 ápril 4. Menekült vagy B. lisztás tanítók előnyben részesülhetnek. Az állás azonnal elfoglalandó. Felszerelt kérvények a református iskolaszék címére küldendők.

Pályázat

a hosszúpályi református egyház tanítói állására.

Javadalom: 89 korona készpénz, 13 kat. hold 1297 öl szántóföld, 13 métermázsa 70 kiló rozs, egy öl tüzifa. Lakás, kert. Esetleg államszegély.

Kötelesség: Reabizott osztályok és ismétlő iskolások tanítása református tanterv szerint. Lelkész és kántor akadályoztatása esetén azok helyettesítése, minden belmissziói munkában részvétel. Pályázhatnak református vallástanási s kántori képesítéssel bíró református vallású tanítók. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázati határidő 1923 március 26. Válaszbélyeggel felszerelt kérvények a hosszúpályi református lelkészhez küldendők.

Református iskolaszék.

Legelterjedtebb,

legkönnyebb, legkiválóbb és legjobb
konfirmációra előkészítő káté a

NAGY ISTVÁN

Konfirmációi Kátéja.

Ez a káté 2 év alatt 20,000 példányban fogyott el.
Ára K 30.—

DR. ERDŐS KÁROLY!

Az Én Vallásom

című hitelesítő és léleknevelő
könyvecskéje a legmegfelelőbb
konfirmációi ajándék

Ára papírkötésben . . . K 75.—
Ára vászonkötésben . . . K 100.—

Konfirmációi emléklap gyönyörű kivitelben K 15.—
Konfirmáltak anyakönyvi íve K 20.—
Egyházaknak és iskoláknak 10% engedmény.

Méliusz könyvkereskedés Debreczen